

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zpráva o průběhu a zkušenostech z realizace 6 čtenářských dílen

Název projektu :	Čtenářské dílny pro jazykovou komunikaci
Registrační číslo projektu :	CZ.1.07/1.1.00/56.0054
Realizátor projektu :	Střední škola a Základní škola Lipník nad Bečvou, Osecká 301
Třída :	7. třída ZŠ praktická
Počet žáků + věková skupina :	10 ž / 4ch + 6d Věková skupina : 12 – 13 let
Zpracoval/a :	Mgr. Rostislav Nepustil
Datum:	11.12.2015

Hlavním dlouhodobým cílem výše uvedeného projektu na škole bylo zejména rozvíjení vědomého čtenářství, čtenářských dovedností, schopností a strategií u žáků 7. ročníku praktické školy, dále vedení žáků k vědomé samostatné četbě, k samostatnému individuálnímu výběru a hodnocení pro ně vhodných knih. Podle metodiky „Rozvoje čtenářské gramotnosti“ byl vytvořen celoroční tematický plán, který obsahoval celkem deset

čtenářských dílen (lekci) – z toho byly tři „Dílny čtení“ a sedm „Čtenářských lekcí“. Vlastní zpráva hodnotí průběh a zkušenosti z realizace šesti čtenářských dílen v hodinách Českého jazyka a literatury v 7. třídě praktické školy, a to za období říjen – prosinec 2015.

Z metod bylo v projektu použito především řízené čtení s otázkami, čtení s předvídáním, s otázkami a s porozuměním, individuální a skupinová práce, řízené čtení a kritické myšlení, vyvozování souvislostí, kladení otázek, podvojný deník, vysuzování, orientace v ději, shrnování a vyvozování děje z textu, vyplnění pracovního listu. Dle zájmu žáků byly jako prostředek k realizaci čtenářských cílů prvních šesti čtenářských dílen vybrány tyto knihy: Robinson Crusoe, Eislerová Jana (Fragment 2010), Správná pětka a únosci, Blytonová Enid (Albatros 2014), Kája, super frája, a čtyřnozí kamarádi, Greenová D.L. (CPress 2015).

K faktorům, které negativně působily na efektivitu projektu ve třídě patřila především nižší úroveň čtení, poruchy pozornosti a snížená úroveň rozumových i poznávacích schopností a dovedností u žáků třídy. K faktorům, které pozitivně ovlivnily u žáků třídy realizaci projektu, patřila jejich dobrá komunikace s realizátorem projektu a jejich zájem o netradiční způsoby a formy výuky – forma realizace projektu ve třídě měla na žáky pozitivně motivující vliv.

Hlavní cíle první čtenářské dílny ve třídě byly - rozvoj vědomého čtenářství, vytváření kladného vztahu k vlastní četbě, seznámení s pravidly a součástmi dílny čtení, čtenářských lekcí – založení čtenářského deníku u každého žáka a sjednocení jeho formy, obsahu a způsobu vedení. Žáci byli vyzváni, aby si na první lekci donesli svou vlastní knihu, z které si budou číst, budou prezentovat a sdílet zajímavé myšlenky, pocity z četby s ostatními žáky, své emoce, sympatie, shrnutí hlavní myšlenky příběhu apod. Přinést si knihu využil jeden žák (kniha Robinson Crusoe v překladu J.V.Plevy). Při realizaci cílů lekce byly použity metody dílny čtení – čtení s předvídáním, s otázkami, s porozuměním, prostředkem realizace cílů byla výše uvedená kniha Robinson Crusoe od Jany Eislerové. Cíle první lekce byly naplněny, žákům se líbila netradiční forma výuky, problém někteří žáci měli s vlastním dodržením pravidel čtenářské dílny. Reflexe na první čtenářskou dílnu proběhla na žádost žáků i v následující hodině Čj.

Hlavní cíle druhé čtenářské dílny byly - předvídání děje, orientace v textu, shrnování děje, orientace v postavách a jako reflexe vyplnění pracovního listu. Při realizaci cílů lekce byly použity metody čtenářské lekce – čtení s předvídáním, řízené čtení s otázkami, vyplnění pracovního listu, prostředkem realizace cílů lekce byl text první a druhé kapitoly výše uvedené knihy Robinson Crusoe od Jany Eislerové. Žáci si v průběhu lekce zvykali na

netradiční způsob vedení hodiny, dodržování pravidel práce v hodině, dařilo se jim sledovat osu příběhu, předvídat pokračování děje. Na otázky učitele žáci většinou odpovídali dobře, jejich vyjadřování však bylo často velmi stručné, někdy nemohli najít vhodná slova.

Z vyplněných pracovních listů vyplynulo, že s plněním zadaných úkolů neměli žáci většinou žádné obtíže, dařilo se jim předvídat děje, dařilo se jim ve většině vše, i čtení. Jednoho žáka hodina nebavila vůbec. Průměr hodnocení lekce ve třídě byl 7 (maximum bylo 10). Cíle druhé lekce byly naplněny.

Hlavní cíle třetí čtenářské dílny byly - předvídat děje příběhu, orientace v textu, kladení otázek souvisejících s textem, sdílení pocitů z četby, vyplnění pracovního listu. Při realizaci cílů lekce byly použity metody čtenářské lekce – čtení s otázkami, s porozuměním, individuální a skupinová práce, vyplnění pracovního listu, prostředkem realizace cílů lekce byl text kapitoly „Zemětřesení a nemoc“ na str.22 výše uvedené knihy Robinson Crusoe od Jany Eislerové. Žáci se do činností ve většině zapojovali aktivně, někteří žáci měli obtíže při vlastním čtení - s pochopením textu, s formulováním odpovědí, s úkoly a jejich vypracováním v pracovním listě. Tři pracovní listy byly vyplněny jen částečně. Z vyplněných pracovních listů vyplynulo, že se většině žáků podařilo předpovědět děj příběhu, dobře se jim četlo, žáci v souvislosti s dějem knihy často vyjadřovali pocity strachu a obavy o svůj a hrdinův život. Jednomu žákovi se nedařilo úplně vše pochopit - nespecifikoval však co? Průměr hodnocení lekce ve třídě byl 8 (maximum bylo 10). Cíle třetí lekce byly naplněny.

Hlavní cíle čtvrté čtenářské dílny byly – práce s textem, hledání souvislostí v ději – příčina, následek, sdílení pocitů z četby, vyplnění pracovního listu. Při realizaci cílů lekce byly použity metody čtenářské lekce – čtení s předvídaním, s otázkami, řízené čtení a myšlení, vyvozování souvislostí, vyplnění pracovního listu, prostředkem realizace cílů lekce byl text kapitoly „Proměna“ na str.54 výše uvedené knihy Správná pětka a únosci od Enid Blytonové. Všichni žáci se aktivně zapojili do plnění úkolů lekce, některým dělalo potíže čtení anglických jmen v textu, úplné pochopení souvislostí v textu i vlastní čtení (pomalé tempo, přebrepty). Z vyplněných pracovních listů vyplynulo, že žáci neměli větší obtíže při realizaci úkolů lekce, ba naopak, že se jim vše většinou dařilo. Průměr hodnocení lekce ve třídě byl 8,3 (maximum bylo 10). Cíle čtvrté lekce byly naplněny.

Hlavní cíle páté čtenářské dílny byly – práce s textem, předvídatí a interpretace textu, vyjadřování vlastních myšlenek a postojů, sdílení pocitů z četby, vyplnění pracovního listu. Při realizaci cílů lekce byly použity metody čtenářské lekce – čtení s otázkami, s porozuměním, s předvídaním, vyplnění pracovního listu, prostředkem realizace cílů lekce byl text kapitoly „Nečekaná pomoc“ na str. 142 výše uvedené knihy Správná pětka a únosci

od Enid Blytonové. Žáci si dobře pamatovali příběh a tak jim shrnutí příběhu, jeho děje, postav pomocí dějové osy nečinilo potíže. Částečné předčítání textu – dětem velmi vyhovovalo, že se učitel střídá s žáky, tempo čtení se zlepšilo v návaznosti na pochopení čteného a dobré interpretace odpovědí na otázky k ověření porozumění čteného textu, sdílení postojů k chování a jednání hlavních postav příběhu, sdílení pocitů z četby mezi žáky. Žáci též sami pokládali dotazy, pokud neporozuměli textu nebo dějové posloupnosti příběhu. Z vyplněných pracovních listů vyplynulo, že se všem žákům dařilo plnit zadané úkoly, neměli větší potíže se čtením a pochopením čteného, měli pocit, že se jim „Vše dařilo“. Děj knihy žáky zaujal, bavil je, podněcoval je k diskusi mezi sebou. Škoda, že při vyplňování pracovního listu byli žáci velmi strozí, nerozvedli např. všechny myšlenky, které je při četbě napadly. Průměr hodnocení lekce ve třídě byl 8,6 (maximum bylo 10). Cíle páté lekce byly naplněny.

Hlavní cíle šesté čtenářské dílny byly – rozvíjení vědomého čtenářství a vytváření kladného vztahu k vlastní četbě, rozvíjení vlastních strategií čtení – zpracování textu (nosná myšlenka textu), jeho hodnocení a využití ve vlastním procesu čtení, vzdělávání se, vyplnění pracovního listu. Při realizaci cílů lekce byly použity metody dílny čtení – čtení s otázkami, s předvídáním, s porozuměním, pracovní list, prostředkem realizace cílů lekce byla první kapitola „Usilování o Kadínka“ na str. 7 výše uvedené knihy Kája, super frája, a čtyřnozí kamarádi od D.L. Greenové. Dobrodružný žánr knihy byl vybrán záměrně – je ve třídě velmi oblíben. V samotné lekci byl nastíněn postup, jak si správně vybrat knihu dle potřeb a indiv. zájmu žáků, jak zjistit: „O čem kniha je ?“, dále formulovat hlavní nosné myšlenky textu, vyvodit a shrnout tak obsah čteného a vytvořit si prostor nutný k přemýšlení nad knihou a nad svým čtenářským zážitkem (zda je kniha pro žáky vhodná, zajímavá nebo ne) a následně ke splnění úkolu – zapsat dle dané osnovy referát z přečtené kapitoly knihy „Usilování o Kadínka“. V průběhu lekce žáci pracovali aktivně, zapojovali se se zájmem do plnění cílů lekce. Při samotném vyplňování pracovního listu však měli žáci často problémy s vhodným písemným formulováním svých myšlenek a názorů, aby byly všem srozumitelné a také, aby žáci řádně splnili zadání dle určených požadavků. Průměr hodnocení lekce ve třídě byl 8,5 (maximum bylo 10). Cíle páté lekce byly naplněny.

Závěrem zprávy mohu říci, že projekt „Čtenářských dílen pro jazykovou komunikaci“ v 7. třídě praktické školy měl pozitivní ohlas u žáků třídy, ale i velmi pozitivní vliv na efektivitu výuky a vzdělávání žáku se specifickými potřebami učení v hodinách Českého jazyka a literatury, a to i vzhledem ke specifickým a individuálním možnostem a schopnostem těchto žáků.